

De grote scheiding (Schisma)

Het eerste kleine schisma (343-398)

Ging over het Arianisme.

Een geloof dat ontkende dat Jezus van hetzelfde wezen was als God of gelijk was aan God, en daarom niet goddelijk. Dit geloof werd door velen in de oosterse kerk aanvaard, maar verworpen door de westerse kerk.

Het Acacian Schisma (482-519)

Had te maken met een argument over de aard van de vleesgeworden Christus.

In het bijzonder of Jezus Christus één goddelijk-menselijke natuur had of twee verschillende naturen (goddelijk en menselijk).

Het Photian Schisma in de negende eeuw

De verdeeldheidskwesties concentreerden zich op het celibaat van de geestelijken, het vasten, de zalving met olie en de processie van de Heilige Geest.

Groeiende verschillen

Theologisch gezien hadden het Oosten en het Westen gescheiden wegen gevolgd. De Latijnse benadering leunde over het algemeen op de praktijk, terwijl de Griekse denkwijze meer mystiek en speculatief was. Het Latijnse denken werd sterk beïnvloed door het Romeinse recht en de scholastische theologie, terwijl de Grieken de theologie begrepen via filosofie en de context van aanbidding.

Theologisch gezien hadden het Oosten en het Westen gescheiden wegen gevolgd. De Latijnse benadering leunde over het algemeen op de praktijk, terwijl de Griekse denkwijze meer mystiek en speculatief was. Het Latijnse denken werd sterk beïnvloed door het Romeinse recht en de scholastische theologie, terwijl de Grieken de theologie begrepen via filosofie en de context van aanbidding. Er bestonden praktische en spirituele verschillen tussen de twee takken. De kerken waren het bijvoorbeeld oneens over de vraag of het acceptabel was om ongezuurd brood te gebruiken voor communieceremonies. Westerse kerken steunden deze praktijk, terwijl Grieken gezuurd brood gebruikten in de eucharistie. Oosterse kerken stonden hun priesters toe om te trouwen, terwijl Latijnen aandringen op het celibaat.

Uiteindelijk begon de invloed van de patriarchen van Antiochië, Jeruzalem en Alexandrië te verzwakken, waardoor Rome en Constantinopel op de voorgrond kwamen te staan als de twee machtscentra van de kerk.

Taalverschillen

Omdat de hoofdtal van de mensen in het oostelijke rijk Grieks was, ontwikkelden oosterse kerken Griekse rituelen, waarbij ze de Griekse taal gebruikten in hun religieuze ceremonies en de Griekse Septuaginta-vertaling van het Oude Testament. Romeinse kerken hielden diensten in het Latijn, en hun bijbels werden geschreven in de Latijnse Vulgaat.

Iconoclastische controverse

Tijdens de achtste en negende eeuw ontstond er ook controverse over het gebruik van iconen bij de eredienst. De Byzantijnse keizer Leo III verklaarde dat de aanbidding van religieuze beelden ketters en afgodisch was. Veel oosterse bisschoppen werkten mee aan het bewind van hun keizer, maar de westerse kerk stond pal voor het gebruik van religieuze afbeeldingen.

Filioque-clausulecontroverse

De controverse over de filioqueclausule wakkerde een van de meest kritische argumenten van het Oost-West-schisma aan. Dit geschil concentreerde zich rond de leer van de Drie-eenheid en de vraag of de Heilige Geest alleen van God de Vader uitgaat of van zowel de Vader als de Zoon.

Filioque is een Latijnse term die 'en de zoon' betekent. Oorspronkelijk stelde de Geloofsbelijdenis van Nicea eenvoudigweg dat de Heilige Geest "voortkomt uit de Vader", een uitdrukking die bedoeld was om de goddelijkheid van de Heilige Geest te verdedigen. De filioqueclausule werd door de Westerse Kerk aan het credo toegevoegd om te suggereren dat de Heilige Geest voortkomt uit zowel de Vader "als de Zoon".

De Oosterse Kerk stond erop de oorspronkelijke bewoordingen van de Geloofsbelijdenis van Nicea te behouden en de filioque-clausule weg te laten. Leiders in het Oosten betoogden luidkeels dat het Westen niet het recht had om de fundamentele geloofsovertuiging van het christendom te veranderen zonder de oosterse kerk te raadplegen. Bovendien waren ze van mening dat de toevoeging de onderliggende theologische verschillen tussen de twee takken en hun begrip van de Drie-eenheid aan het licht bracht. De Oosterse Kerk dacht dat zij de enige ware en juiste was, en geloofde dat de westerse theologie ten onrechte gebaseerd was op het Augustijnse denken, dat zij als heterodox beschouwden, wat onorthodox betekent en op de grens van ketters.

Leiders aan beide kanten weigerden toe te geven aan de filioque-kwestie. Oostelijke bisschoppen begonnen de paus en de bisschoppen in het Westen te beschuldigen van ketterij. Uiteindelijk verboden de twee kerken het gebruik van de riten van de andere kerk en excommuniceerden ze elkaar van de ware christelijke kerk.

Wat bezegelde het Oost-West-schisma?

Het meest controversiële van allemaal en het conflict dat het Grote Schisma tot een hoogtepunt bracht, was de kwestie van het kerkelijk gezag – in het bijzonder de vraag of de paus in Rome macht had over de patriarchen in het Oosten. De Roomse Kerk pleitte al sinds de vierde eeuw voor het primaat van de Romeinse paus en beweerde dat hij universeel gezag had over de hele kerk. Oosterse leiders eerden de paus, maar weigerden hem de macht te verlenen om het beleid voor andere rechtsgebieden te bepalen of om de besluiten van de oecumenische raden te wijzigen.

In de jaren voorafgaand aan het Grote Schisma werd de kerk in het Oosten geleid door de patriarch van Constantinopel, Michael Cerularius (circa 1000-1058), terwijl de kerk in Rome werd geleid door paus Leo IX (1002-1054).

Destijds ontstonden er problemen in Zuid-Italië, dat deel uitmaakte van het Byzantijnse rijk. Normandische krijgers waren binnengevallen, hadden de regio veroverd en de Griekse bisschoppen vervangen door Latijnse bisschoppen. Toen Cerularius hoorde dat de Normandiërs Griekse riten in de kerken van Zuid-Italië verboden, nam hij wraak door de Latijnse rituskerken in Constantinopel te sluiten.

Hun al lang bestaande geschillen braken uit toen paus Leo zijn hoofdadviser, kardinaal Humbert, naar Constantinopel stuurde met instructies om het probleem aan te pakken. Humbert bekritiseerde en veroordeelde agressief de acties van Cerularius. Toen Cerularius de eisen van de paus negeerde, werd hij op 16 juli 1054 formeel geëxcommuniceerd als patriarch van Constantinopel. Als reactie daarop verbrandde Cerularius de pauselijke excommunicatiebul en verklaarde hij de bisschop van Rome voor ketter. Het Oost-West Schisma werd bezegeld.

From:

<https://studie.famvisser.net/> - **Studie Pagina Chavoerah Maqor**

Permanent link:

https://studie.famvisser.net/doku.php?id=his_grote-scheiding

Last update: **2024/01/20 22:39**

